

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA A VIII-A CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL

Dosar nr. 582/2/2015

SENTINȚA CIVILĂ NR.1366

Ședința publică din data de 14.05.2015

Completul constituit din:

PREȘEDINTE: Ramona Maria Vladu

GREFIER: Claudia Ionela Ștefan

Pe rol se află judecarea cererii de chemare în judecată formulată de reclamantul **CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIAREA ARHIVELOR SECURITĂȚII**, în contradictoriu cu pârâtul **LEMNARU BANU EUGEN**, având ca obiect constatarea calității de lucrător/colaborator al securității.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din data de 07.05.2015, fiind consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, care face parte integrantă din prezenta, când instanța, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea la data de 14.05.2015, când a hotărât următoarele:

CURTEA,

Prin cererea înregistrată pe rolul acestei instanțe sub nr. 582/2/2015, reclamantul, **Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității**, a solicitat, în contradictoriu cu pârâtul **LEMNARU-BANU Eugen** să se constate calitatea acestuia de colaborator al Securității.

În motivare, reclamantul a arătat, în esență, că pârâtul este membru al Consiliului local al comunei Corbu, județul Constanța, iar, conform prevederilor art. 3, coroborat cu art. 5 alin. 1 teza I din OUG nr. 24/2008 Arhivele Securității verifică din oficiu, sub aspectul constatării calității de lucrător al Securității sau de colaborator al acesteia, persoanele care au candidat, au fost alese sau numite în demnitățile ori în funcțiile prevăzute la art 3 lit. b) - h).

Or, așa cum rezultă din cuprinsul Notei de Constatate nr. DI/1/1233/20.05.2014, pârâtul, angajat la platforma petrochimică Năvodari, a fost recrutat inițial de către Inspectoratul Județean Constanța prin Securitatea Năvodari, în scopul acoperirii informative a locului său de muncă. Începând din 1982 i s-au dat informatori din sfera sa de activitate, fiind folosit și în calitate de rezident. Până în 1988 acesta s-a aflat în legătura Securității fiind folosit pentru supravegherea informativă a locului în care și-a desfășurat activitatea, iar la data de 03.06.1980 a semnat un Angajament, preluând numele conspirativ „GABRIEL”.

Consideră reclamantul că, în persoana pârâtului, sunt întrunite condițiile pentru constatarea calității de colaborator al Securității, conform prevederilor art. 2 lit. b din O.U.G. nr. 24/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, astfel:

1. *Informațiile furnizate Securității s-au referit la activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist*, respectiv, printr-o primă categorie de note olografe, semnate și furnizate de pârât sub numele conspirativ „GABRIEL”, acesta relatează:

„Sursa informează următoarele: îl cunoaște pe numitul [REDACTAT] din anul 1978 când s-a încadrat la CP. Midia. /.../ în legătură cu numitul, sursa informează că este un om fricos, îi e frică să aibă inițiativă pentru a nu greși și suportă consecințele, nu are spirit de răspundere, fiind ușor influențabil. Din punct de vedere politic este slab pregătit, comentează aceste aspecte care consideră că îl privesc în mod direct. Astfel, cu ocazia supunerii proiectului pentru modificarea legii privind administrarea spațiului locativ opiniei publice, s-a

declarat nemulțumit de faptul că în cazul în care dispune de spațiu excedentar este nevoit să primească chiriași, deși acest lucru nu-l afecta cu nimic, nedispunând de acest spațiu. Este o fire foarte alarmistă, amplifică zvonurile neoficiale.

„/.../. În ziua de 12.03.1982, la prima oră, numitul [redacted] la întrebarea sursei dacă se dă zi liberă sâmbătă, a răspuns că s-ar putea să avem și noi o zi liberă, făcând remarcă că cei din vest lucrează doar cinci zile pe săptămână, <ăia nu au probleme, domnule> Și bine ar fi să stea și el în fiecare sâmbătă acasă. În viața de familie nu are o comportare corespunzătoare, fiind în permanentă căutare de aventuri și escapade în compania femeilor amatoare de astfel de distracții. Alte amănunte sursa nu mai cunoaște.” (R 200157, voi. 2, f. 32);

„Sursa informează următoarele. În prima zi după ce au fost luate măsuri de întrerupere a curentului electric în vederea reducerii consumului de energie electrică, foarte mulți cetățeni s-au arătat nemulțumiți de acest lucru, necunoscându-se care este motivul pentru care a fost întreruptă tensiunea. În mașina de convenție care transportă muncitorii de la secția SPI, sursa a remarcat pe numitul [redacted] vulcanizator la SPI, care era foarte indignat de acest lucru, rostind cu voce tare, în mașină, că <mâncare nu găsim, apă caldă cu târâita, căldură nu e, lumina trebuia să o mai ia.>” (R 200157, voi. 2, f. 20);

„Referitor la [redacted], sursa vă informează că /.../. Într-o discuție în care a fost abordat de sursă, acesta a făcut unele afirmații la condițiile grele de lucru și transport a personalului muncitor, exprimându-se că dacă se vor menține aceste condiții, canalul nu se va termina nici în cincinalul următor, după care s-a retras și a refuzat să mai converseze”; (R 200157, voi. 2, f. 8);

La nota furnizată despre [redacted] reacția organelor de securitate a fost promptă, ofițerul ierarhic superior, propunând: „Verificați dacă sunt condiții privind folosirea mijloacelor TO (ICT, interceptarea convorbirilor telefonice, n.n.) la domiciliul respectivului și prezentați propuneri.” (R200157, voi. 2, f. 32 verso).

O altă categorie de note se referă la libertatea religioasă, atrăgând atenția nota furnizată la data de 07.10.1980, olografă, semnată, despre o persoană care fusese avertizată pentru propagandă religioasă, monitorizată pentru a se vedea eficacitatea măsurii:

> „/.../. Numitul [redacted] care face parte dintr-o sectă religioasă, acest lucru l-a aflat în timpul unei delegații pe care a făcut-o împreună cu [redacted] la Timișoara acum un an în timpul căreia [redacted] i-a spus să participe la o adunare religioasă la Biserica sectei din Timișoara. Icnim atirma că l-a însoțit pe [redacted] la acea biserică din curiozitate, unde a asistat la o așa zisă oră a tineretului, unde se recitau poezii și cântece cu teme religioase. Icnim a afirmat că nu a mai fost și nu l-a mai însoțit pe [redacted] la alte adunări religioase. În aceeași discuție Icnim a spus că [redacted] la început, purta discuții aprinse pe teme religioase cu colegii de serviciu, dar dându-și seama că aceștia îl provocau pentru a-l lua în derâdere, a renunțat de a mai provoca discuții pe această temă, dar atunci când este contrazis în probleme religioase ripostază vehement.” (R 200157, vol. 2, f. 50).

Urmare a notei furnizate, ofițerul trasează ca sarcină sursei „să ne informeze în continuare în legătură cu comportarea lui [redacted] în scopul stabilirii eficienței măsurii de prevenire luate” (R 200157, voi. 2, f. 50).

Consideră reclamantul că, astfel, colaborarea pârâtului cu organele de securitate a fost apreciată, pe de o parte prin menținerea sa în rețea pe o perioadă importantă de timp (1981-1988) și fiind folosit la fiecare loc de muncă avut, iar pe cealaltă parte, utilitatea sa dovedindu-se prin trecerea sa din categoria colaboratorilor în cea de rezident în anul 1982 (R 200157, voi. 1, f. 25), acesta fiind recompensat, în anul 1981, cu o sumă de bani (300 lei).

2. Informațiile prevăzute la punctul 1 au vizat îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, respectiv dreptul la viață privată prevăzut de art. 17 din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice, dreptul la libertatea de exprimare și

libertatea opiniilor, prevăzut de art. 28 din Constituția României din 1965, coroborat cu art. 19 din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice, dreptul la libertatea conștiinței și libertatea religioasă, prevăzut de art. 30 din Constituția României din 1965, coroborat cu art. 18 din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice.

Reclamantul apreciază că și această condiție este asigurată deoarece, prin furnizarea acestor informații, pârâtul a conștientizat că asupra persoanelor la care s-a referit în delatațiunile sale se pot lua măsuri de urmărire și verificare (încălcarea dreptului la viață privată, a dreptului la liberă exprimare) și, prin urmare, a vizat această consecință.

În drept, au fost invocate disp. art. 3, lit. g, art. art. 8 lit. a), art. 11 alin. 1 ale Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 24/2011, art. 31 alin. 2 și art. 35 alin. 5, lit. a din Regulamentul de organizare și funcționare al C.N.S.A.S., adoptat prin Hotărârea nr. 2/2008, precum și pe dispozițiile articolului 194 al Codului de Procedură Civilă.

În dovedire, a solicitat încuviințarea probei cu înscrisuri.

Pârâtul, Lemnaru-Banu Eugen, a formulat întâmpinare, prin care a solicitat respingerea acțiunii.

În motivare, a recunoscut calitatea sa de colaborator al Securității, prezentând contextul factual și insistând asupra inexistenței vreunei alternative.

Astfel, pârâtul a arătat că în anul 1979 a fost angajat la Combinatul Petrochimic Midia Năvodari în funcția de subinginer la serviciul tehnic, compartimentul de protecția muncii cu atribuțiuni de urmărire a respectării normelor de securitate în munca și siguranța instalațiilor. În anul 1980 a fost chemat la biroul de securitate din incinta Combinatului de către șeful biroului loc. colonel [redacted] pentru a semna o declarație prin care se angaja să devină colaborator al securității. În perioada 1980 – 1981, cat a lucrat în Combinatul Petrochimic Midia majoritatea notelor informative date au fost de caracterizare a unor colegi și acestea au fost favorabile, cu excepția celei privind pe [redacted] din cauza căruia un coleg a decedat și care era chiar el un vechi colaborator al securității. În anul 1981 s-a angajat la Canalul Dunare-Marea Neagra la Grupul de Santire 3 Basarabi, iar dosarul de securitate l-a urmat. În aceasta perioada a furnizat doua note pentru juristul grupului de șantiere, dl [redacted] cel care i-a cerut desconspirarea dosarului, prima fiind o caracterizare, iar cea de-a doua o confirmare a unei discuții ce s-a purtat în autobuzul care îi ducea la serviciu, când l-a întrebat despre o excursie pe care o făcuse în URSS și cu ce se poate face comerț acolo, unde intenționa și el să meargă.

În cauză a fost administrată proba cu înscrisuri.

Analizând actele și lucrările dosarului, Curtea reșine următoarele:

În fapt,

Pârâtul, Lemnaru-Banu Eugen, este membru al Consiliului local al comunei Corbu, județul Constanța. În anul 1979 acesta s-a angajat la platforma petrochimică Năvodari, unde a fost recrutat de către Inspectoratul Județean Constanța, prin Securitatea Năvodari, în scopul acoperirii informative a locului său de muncă. La data de 03.06.1980 a semnat un Angajament, preluând numele conspirativ „GABRIEL”. Sub acest nume a furnizat Securității mai multe note informative privitoare la colegii de muncă, astfel cum acestea au fost prezentate de către reclamant. Până în 1988 acesta s-a aflat în legătură cu Securitatea, fiind folosit pentru supravegherea informativă a locului în care și-a desfășurat activitatea, aspecte recunoscute, de altfel, chiar de către pârât, prin întâmpinare.

Conform art. 3 coroborat cu art. 5 alin. 1 teza a II-a din OUG nr. 24/2008, ”Pentru a asigura dreptul de acces la informații de interes public, orice cetățean român, cu domiciliul în țară sau în străinătate, precum și presa scrisă și audiovizuală, partidele politice, organizațiile neguvernamentale legal constituite, autoritățile și instituțiile publice au dreptul de a fi informate, la cerere, în legătură cu existența sau inexistența calității de lucrător al Securității sau de colaborator al acesteia, în sensul prezentei ordonanțe de urgență, a candidaților la

alegerile prezidențiale, generale, locale și pentru Parlamentul European, precum și a persoanelor care ocupă următoarele demnități sau funcții (...) g) primarii, viceprimarii, consilierii județeni, consilierii în Consiliul General al Municipiului București, *consilierii locali*” ”*verificarea calității de lucrător al Securității ori de colaborator al acesteia se face din oficiu pentru persoanele care au candidat, au fost alese sau numite în demnitățile ori în funcțiile prevăzute la art. 3 lit. b) - h¹), inclusiv pentru cele aflate în exercițiul respectivelor demnități ori funcții la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență*”.

Potrivit art. 2 lit. b) din OUG nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări prin Legea nr. 293/2008, prin *colaborator al Securității* se înțelege „**persoana care a furnizat informații, indiferent sub ce formă, precum note și rapoarte scrise, relatări verbale consemnate de lucrătorii Securității, prin care se denunțau activitățile sau atitudinile potrivnice regimului totalitar comunist și care au vizat îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Persoana care a furnizat informații cuprinse în declarații, procesele-verbale de interogatoriu sau de confruntare, date în timpul anchetei și procesului, în stare de libertate, de reținere ori de arest, pentru motive politice privind cauza pentru care a fost fie cercetată, fie judecată și condamnată, nu este considerată colaborator al Securității, potrivit prezentei definiții, iar actele și documentele care consemnau aceste informații sunt considerate parte a propriului dosar. Persoanele care, la data colaborării cu Securitatea, nu împliniseră 16 ani, nu sunt avute în vedere de prezenta definiție, în măsura în care se coroborează cu alte probe. Colaborator al Securității este și persoana care a înlesnit culegerea de informații de la alte persoane, prin punerea voluntară la dispoziția Securității a locuinței sau a altui spațiu pe care îl deținea, precum și cei care, având calitatea de rezidenți ai Securității, coordonau activitatea informatorilor**”.

Așadar, din interpretarea textului legal menționat în precedent, respectiv prima teză a art.2 alin.1 lit.b) din OUG nr. 24/2008, rezultă că o constatare a calității de colaborator al Securității este subsumată întrunirii cumulative a trei condiții: (1) prima condiție este aceea ca această persoană să fi furnizat informații, (2) a doua condiție vizează conținutul informației furnizate, în sensul că prin aceste informații se denunțau activitățile sau atitudinile potrivnice regimului totalitar comunist, (3) iar a treia condiție se referă la efectele furnizării informațiilor, în sensul că au vizat îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Or, activitatea pârâtului, descrisă de reclamant și probată prin înscrisurile de la dosar, confirmă faptul că *informațiile furnizate Securității s-au referit la activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist.*

Astfel, prin notele informative semnate sub numele conspirativ de „GABRIEL”, acesta relatează:

„ (...) îl cunoaște pe numitul [redacted] din anul 1978 când s-a încadrat la CP. Midia. /.../ în legătură cu numitul, sursa informează că este un om fricos, îi e frică să aibă inițiativă pentru a nu greși și suportă consecințele, nu are spirit de răspundere, fiind ușor influențabil. Din punct de vedere politic este slab pregătit, comentează aceste aspecte care consideră că îl privesc în mod direct. Astfel, cu ocazia supunerii proiectului pentru modificarea legii privind administrarea spațiului locativ opiniei publice, s-a declarat nemulțumit de faptul că în cazul în care dispune de spațiu excedentar este nevoit să primească chiriași, deși acest lucru nu-l afecta cu nimic, nedispunând de acest spațiu. Este o fire foarte alarmistă, amplifică zvonurile neoficiale.

„/.../în ziua de 12.03.1982, la prima oră, numitul [redacted] la întrebarea sursei dacă se dă zi liberă sâmbătă, a răspuns că s-ar putea să avem și noi o zi liberă, făcând remarcă că cei din vest lucrează doar cinci zile pe săptămână, <ăia nu au probleme, domnule> Și bine ar fi să stea și el în fiecare sâmbătă acasă. În viața de familie nu are o comportare corespunzătoare,

fiind în permanentă căutare de aventuri și escapade în compania femeilor amatoare de astfel de distracții. Alte amănunte sursa nu mai cunoaște; (R 200157, voi. 2, f. 32);

„Sursa informează următoarele. În prima zi după ce au fost luate măsuri de întrerupere a curentului electric în vederea reducerii consumului de energie electrică, foarte mulți cetățeni s-au arătat nemulțumiți de acest lucru, necunoscându-se care este motivul pentru care a fost întreruptă tensiunea. În mașina de convenție care transportă muncitorii de la secția SPI, sursa a remarcat pe numitul [redacted] vulcanizator la SPI, care era foarte indignat de acest lucru, rostind cu voce tare, în mașină, că <mâncare nu găsim, apă caldă cu târâita, căldură nu e, lumina trebuia să o mai ia>” (R 200157, voi. 2, f. 20)

„Referitor la [redacted], sursa vă informează că /.../. Într-o discuție în care a fost abordat de sursă, acesta a făcut unele afirmații la condițiile grele de lucru și transport a personalului muncitor, exprimându-se că dacă se vor menține aceste condiții, canalul nu se va termina nici în cincinalul următor, după care s-a retras și a refuzat să mai converseze” (R 200157, voi. 2, f. 8).

Notele furnizate priveau, așadar, persoane care contestau condițiile de viață din țară sau comparau condițiile de trai din Europa capitalistă și cea comunistă, știut fiind că regimul urmărea promovarea ideii că statul comunist era forma superioară de organizare politică și socială, în care toate persoanele aveau un nivel de viață ridicat, iar regimul comunist era superior celui capitalist, considerat exploatare. În consecință, asemenea comentarii se referă la atitudini potrivnice regimului totalitar comunist.

O altă categorie de note se referă la libertatea religioasă, printre acestea numărându-se nota furnizată de pârât la data de 07.10.1980, despre o persoană care fusese avertizată pentru propagandă religioasă și ulterior monitorizată pentru a se vedea eficacitatea măsurii, numitul [redacted]

„/.../. Numitul [redacted] are face parte dintr-o sectă religioasă, acest lucru l-a aflat în timpul unei delegații pe care a făcut-o împreună cu [redacted] la Timișoara acum un an în timpul căreia [redacted] i-a spus să participe la o adunare religioasă la Biserica sectei din Timișoara. Icnim afirmă că l-a însoțit pe [redacted] la acea biserică din curiozitate, unde a asistat la o așa zisă oră a tineretului, unde se recitau poezii și cântece cu teme religioase. [redacted] a afirmat că nu a mai fost și nu l-a mai însoțit pe [redacted] la alte adunări religioase. În aceeași discuție [redacted] a spus că [redacted] la început, purta discuții aprinse pe teme religioase cu colegii de serviciu, dar dându-și seama că aceștia îl provocau pentru a-l lua în derâdere, a renunțat de a mai provoca discuții pe această temă, dar atunci când este contrazis în probleme religioase ripostază vehement.” (R 200157, vol. 2, f. 50).

Curtea reține că prin informațiile furnizate, pârâtul a denunțat o atitudine ce putea fi considerată în mod rezonabil a fi potrivnică regimului totalitar comunist, aptă a genera îngrădirea dreptului la libertatea conștiinței sub forma libertății credințelor religioase aparținând persoanei vizate de nota informativă întocmită și fiind de natură a atrage consecințe negative asupra acelei persoane indicate, căci, ofițerul de securitate a trasat sarcini de supraveghere a persoanei denunțate (R 200157, vol. 2, f. 50).

În plus, în Raport final - Comisia Prezidențială pentru Analiza Dictaturii Comuniste din România, București, 2006, f. 470, s-a consemnat că «Îngrijorarea față de menținerea sentimentului religios la cote ridicate a determinat autoritățile de la București să inițieze în anii 1960 - 1980 acțiuni de <educare științifică și de combatere a misticismului și obscurantismului din conștiința maselor>. Grupările minoritare, atât cele legale cât și cele interzise, dețineau un loc special în cadrul acestor veritabile campanii antireligioase.»

În concluzie, informațiile prevăzute la punctul 1 au vizat îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, respectiv dreptul la viață privată prevăzut de art. 17 din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice, dreptul la libertatea de

exprimare și libertatea opiniilor, prevăzut de art. 28 din Constituția României din 1965, coroborat cu art. 19 din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice, dreptul la libertatea conștiinței și libertatea religioasă, prevăzut de art. 30 din Constituția României din 1965, coroborat cu art. 18 din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice.

Curtea observă, de altfel, că interpretările gramaticală, logico - sistematică și teleologică ale prevederilor legale anterior indicate, conduc la concluzia că nu este necesar, pentru ca o persoană să fie încadrată în categoria colaboratorilor poliției politice, ca activitatea acesteia să fie adus efectiv atingere drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, fiind suficient ca ea să fi fost îndreptată împotriva acestor drepturi și libertăți și să fi fost aptă să le aducă atingere.

Cât privește apărările pârâtului, vizând obligarea sa de către organele fostei Securități la colaborare, Curtea constată că aspectele învederate nu sunt de natură a conduce la respingerea acțiunii reclamantului.

Singurele cauze exoneratoare de răspundere sunt cele strict prevăzute de art. 2, lit. b teza a II-a și a III-a din O.U.G. nr. 24/2008 aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, după cum a răspuns și reclamantul.

Respectiv, nu este considerată *colaborator al Securității* "Persoana care a furnizat informații cuprinse în declarații, procesele-verbale de interogatoriu sau de confruntare, date în timpul anchetei și procesului, în stare de libertate, de reținere ori de arest, pentru motive politice privind cauza pentru care a fost fie cercetată, fie judecată și condamnată (...). Persoanele care, la data colaborării cu Securitatea, nu împliniseră 16 ani, nu sunt avute în vedere de prezenta definiție, în măsura în care se coroborează cu alte probe".

Pentru toate aceste motive, Curtea va admite cererea, astfel cum a fost formulată și va constată că pârâtul a fost colaborator al Securității în sensul art. 2 lit. b) din OUG nr. 24/2008.

**PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
HOTĂRĂȘTE**

Admite cererea formulată de reclamantul **CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIEREA ARHIVELOR SECURITĂȚII** cu sediul în sector 3, București, str. Matei Basarab nr. 55-57, în contradictoriu cu pârâtul **LEMNARU BANU EUGEN** cu domiciliul în

Constată că pârâtul a fost colaborator al Securității în sensul art. 2 lit. b) din OUG nr. 24/2008.

Cu recurs în 15 zile de la comunicare. Recursul se va depune la Curtea de Apel București-secția a VIII-a.

Pronunțată în ședință publică azi, 14.05.2015.

PREȘEDINTE,
Ramona Maria Vladu

GREFIER
Claudia Ionela Ștefan